

OM EEN KINDEKE

't Kwam gewenteld lang en traagzaam
 lijk nen wagen zwaar gelaan,
 die twee koppels peerden paarzaam
 trekkend achter straten gaan,
 maar met eenen keer ontbonden
 borst de jubel bulderend los.

Guido Gezelle

Maanden lang is de stille vreugde in onze harten geweest. We bewaarden haar als een schat. Als menschen er over spraken of schreven, scholden we ze — indiscreet, onbetamelijk, ontactvol. Slechts één mocht er over spreken, zoo voelden we het aan — en dat was zij, de jonge Prinses. En op onnavolgbare wijze heeft ze het gedaan, het blijde nieuws ontrukkend aan de sfeer van het gemompel en gefluister, tot daar waar het hart der jonge moeder zich geloovig schikt voor het heilig gebeuren, dat in haar binnenste plaats vindt en anderen dwingt tot diepen eerbied.

Er is met gevouwen handen gewacht, er is met ontroering meegeleefd, er zijn door vele duizenden in de kerken gebeden gedaan, er is in de stille eenzaamheid aan haar gedacht.

Tot vandaag..... de 31e Januari, de groote dag in Nederland en Oost-Indië is aangebroken.

Een klein kindeke heeft in het witte paleis zijn eersten jammerkreet doen hooren. Als elk ander kindje heeft het gehuild, schreiend komen we immers allen ter wereld, of je nu een prinskindje of een daglooners-eersteling bent. En dat eerste geluid heeft daar, evenals overal elders, een blijden glimlach ontlokt aan de moeder en een zucht van verlichting aan de omgeving en toen is het gebeurd, dat kanonschoten hebben gedreund en klokken hebben geluid, telefonen gerinkeld, feestmuziek heeft geschald, en bazuinen over de velden het nieuws hebben gedragen. De jubel, vele maanden ingehouden, de blijdschap, onderdrukt, breekt los, ongestoord, ongebreideld, zonder reserve.

Nu mogen we juichen, nu kan er gezongen worden, nu zoekt ons hart naar steeds nieuwe uitingen van vreugde. Kinderen deelen in de blijdschap der ouderen. Er is er geen in Nederland en Oost-Indië, die er niet van weet en die niet in gedachten zich schaart onder de wachtenden voor het hek van het witte paleis te Soestdijk om elk vleugje nieuws op te vangen en verder te dragen. Rusteloos gaan de drukpersen, onvermoeid tikken de zettters, zonder ophoud dragen de journalisten nieuwstijdingen aan.

Heeft het kindeke licht of donker haar? Blauwe of donkere oogen?

't Is al van belang — 't is wereldnieuws hoe het prinsesje in haar wieg ligt en of het haar knuiskens in de oogskens duwt, of het slaapt dan wel of het de bekende in-genoegelijke kinderkamergeluidjes maakt.

't Is wereldnieuws, want Nederland heeft zijn prinskind. Als God het in Zijn genade zal willen bewaren, dan is de troonsopvolging verzekerd tot in lengte van jaren. We denken te midden der vreugde aan de Prinses, die moeder werd — aan den Prins, die als jonge vader nu het woord geduld leert spellen, en vóór alle dingen aan haar, door wien het God belijft ons te regeeren, en wie nu, naast al het moeilijke en zware, dat altijd op den weg van den verantwoordelijke toeft, zoo'n echt stukske levensblijdschap in de armen wordt gelegd. Er zijn veel gewaarwordingen, waarin we een regeerende vorstin niet kunnen volgen, maar van dit gebeuren weten we allen — van de weelde, die er is om het wiegje van een kind.

A. v. H.-S.

240



FIGUREN RONDOM KONINGIN WILHELMINA

I Onze laatste Koning

Oppervlakkige geesten worden het meest door uitwendigen glans bekoord en zijn steeds geneigd, dien aan te leggen als maatstaf hunner waardeering.

Verblind door de heldendaden van Koning Willem II, den held van Waterloo, komen zij er spoedig toe, om zijn zoon en opvolger een vorst van weinig, althans van veel minder belang te achten.

En toch is niets minder waar.

Onze laatste Koning is een Vorst geweest van groote kwaliteiten, en zijn regeertijd — de langste van enig vorst vóór hem — is een hoogst belangrijke geweest in de geschiedenis van ons land.

„De geschiedenis oordeelt den koning, maar den mensch oordeelt God alleen,” zei de grijze hofprediker Van Koetsveld bij 's Konings begrafenis.

Zoo moet dan de geschiedenis spreken, wanneer we een eerlijk beeld van Koning Willem III willen schetsen. Het is merkwaardig, hoe zeer het leven van dezen Vorst is beheerscht geworden door tegenstellingen. Zijn verwantschap met het Russische vorstenhuis gaf hem de neiging naar het onbepert, persoonlijk gezag, en toch werd juist hij geroepen om het eerst als democratisch Vorst te regeeren en de grondwet, die in de laatste dagen zijns vaders tot stand was gekomen, te handhaven.

Een scherpe tegenstelling, die echter nooit tot een tra-

gisch conflict leidde, omdat eerlijkheid en goede trouw, de grondtoon van zijn karakter waren. Na een veertigjarige regeering mocht hij dan ook met recht zeggen: „Mijn volk zal van mij getuigen, dat ik mijn koninklijk woord, bij het aanvaarden mijner regeering gegeven, heb gestand gedaan.”

Als „spruit van vijftig helden” had de koning heldenbloed in de aderen, en zou hij zich gaarne persoonlijk hebben onderscheiden. In het kamp van Zeist ontviel hem dan ook eens dit schampere woord: „Ik heb enkel maar los kruit geroken,” en er klonk iets spijtgigs in den toon, waarop hij dit zeide. Juist hij werd een vorst des vredes bij uitnemendheid en in de kritieke jaren 1866 en 1870 was het zijn hoogste eer, zijn land voor het oorlogsgeweld te kunnen bewaren. Geen vorst was ooit zoo beziel met het verlangen het goede voor zijn volk te zoeken als juist Koning Willem III en toch, welk vorst zag zooveel rampen over dat volk komen als juist hij?

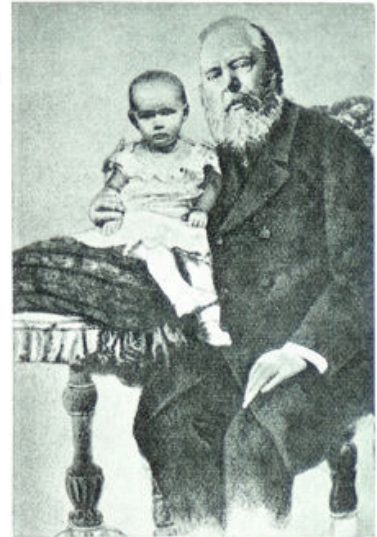


Allegorische voorstelling der geboorte van den erfprins van Oranje, onzen lateren Koning Willem III.

Op de knie van
den grijzen Koning
Zit een aanvallig kind,
Geen schat in de
vorstelijke woning
Die hem zóó aan
het leven bindt.

Wat mag van dit
Kindeke worden?
Ons lot heeft ze
in haar hand,
Zal zij handhaven
vrede en orde
Tot heil van
ons vaderland?

Al slaat gij ook
soms met smarte,
Op d'ouden vorst het oog,
Hef, Holland,
geloovig het harte,
Tot Hem Die
regeert, omhoog.



Reeds den dag ná zijn inhuldiging — 12 Mei 1849 —

snelde hij uit het feestelijke Haagje naar de Maasstad, waar een loeiende vuurzee de Leuvehaven teisterde. Ondanks de waarschuwing en door niemand gevolgd, beklom de jonge vorst de brandende puinhoopen. Hij vroeg naar alles, naar de getroffen en vooral ook naar hen, die bij het blussingswerk hadden geholpen. Dat was de eerste ramp, waarbij de Koning zijn persoonlijk moed en zijn liefde tot ons volk toonde. En hoevele zijn er daarna gevolgd.

We noemen alleen de overstromingsrampen van 1855 en 1861. Was het niet steeds de Koning, die zijn volk een voorbeeld gaf in milddadigheid?

Steeds zijn waardigheid bewarend, steeds vorst in den besten zin des woords, was hij toch anderzijds de minzaamheid zelf en voelde hij zich tot de eenvoudigen aangetrokken.

Als generaal Köhler gevallen is in den strijd tegen Atjeh, zoekt de Koning zelf in een achterbuurt van Groningen de ouders van den held op, om hun zijn deelneming te betuigen.

Ook in zijn persoonlijk leven ontbraken de tegenstellingen niet!

Zijn huwelijk met Koningin Sophie van Wurtemberg schonk hem drie zonen, zoodat het voortbestaan der

dynastie, langs mannelijke lijn, naar menschenberekening, verzekerd scheen — en toch had hij op zijn ouden dag slechts één dochtertje, dat de Kroonprinses was. Zwaar is den Koning het verlies van zijn zonen gevallen.

Maurits ontviel hem reeds, toen het knaapje pas zes jaar was.

Kroonprins Willem ontviel in den vollen mannelijken leeftijd onverwachts aan Huis en volk en eindelijk, toen op 10 Juli 1884 in de Nieuwe Kerk te Delft het verscheiden van den Eersten Oranje werd herdacht, stond de laatste Oranje-Prins boven aarde.

Maar — Gode zij dank — toen trippelde aan vaders hand het kleine lieve Prinsesje, waarop de hoop van Vorst en Volk was gebouwd.

Het huwelijk met Prinses Emma van Waldeck-Pyrmont heeft den Koning veel geluk geschonken. Naast het persoonlijk belang, heeft den Koning ook zeker het belang en het heil van ons volk voor de oogen gestaan, toen hij 7 Januari 1879 met haar in het huwelijk trad.

Het verlies van het Oranjestadion toch zou niet alleen een slag zijn voor het Nederlandsche volk, het zou een cultureel verlies beteekenen voor de wereld.

Het Prinsesje, dat op 31 Augustus 1880 werd geboren, heeft den levensavond van den Koning niet weinig verhelderd. Hij kon met haar spelen, alsof hij zelf nog een kind was. Het waren voor den Koning de genoeglijkste oogenblikken van den ganschen dag, als hij 's mor-

gens met zijn gemalin en met de kleine Wilhelmina aan het ontbijt zat.

Al vroeg bemoeide hij zich met de vraag: hoe voor dit kind een goede opvoeding te verzekeren. Alle middelen stelde hij in het werk, om te zorgen, dat Wilhelmina later berekend zou zijn voor de hooge taak, waartoe zij zou worden geroepen.

En die moeite is niet vergeefs geweest.

Door de gunste Gods heeft ons volk nu bijna veertig jaren de rijke vruchten geplukt van haar wijze regeering.

Ook wat het godsdienstig leven betreft was er bij den Koning een tegenstelling. „De godsdienst,” zoo zeide de hofprediker, „sprak meer in zijn hart dan in zijn woorden.” En ten bewijze daarvan vertelde hij hoe hij eens, toen hij in de kapel met hoogen ernst over bekeering en vergeving had gesproken, door den Koning op den schouder werd geklopt, „omdat hij zoo goed de waarheid had gezegd.” Als een lichtend beeld staat dan ook aan het begin van Koningin Wilhelmina's leven, de figuur van haar trouwen en eerlijken vader.

En als bij 's Konings groeve getuigd moet worden, dat het koningshuis is uitgestorven, kan er als een blijde jubel op volgen: „Ons blijft de jeugdige Koningin, als Prinses reeds de oogappel van ons volk, dat nu met dubbelen nadruk bidt: „O God! bewaar en leid haar, aan de hand eener vrome en wijze moeder; dat eens de spruit een boom worde als vroeger!” Die bede heeft God genadig willen verhooren.

P. DE ZEEUW J.Gzn



Koning Willem III temidden van een overstromingsramp